

Angelček

otrokom prijatelj, učitelj in voditelj

Štev. 9.-10.

Ljubljana, 1925

XXXIII. tečaj

A. Čebular:

MAJ.

Cin, cin, cin,
maj prihaja iz dolin,
zvončki že so ocingljali
in po travici pospali.

Tram, traram,
deček stopil je pred hram,
solnce pomladansko smeje
se mu zopet skozi veje.

„Ju-ju-juh,
kje kateri je lenuh,
da za nosček ga pocukam
in v ušesa mu zaukam?“

Kakšen je vaš dom?

5. Vrt in cvetje.

Vsak, še tako majhen dom potrebuje tudi vrta. Škoda, da zlasti po mestih ni prostora za vrtove.

Pri mnogih hišah na deželi imajo blizu doma sadni vrt. Blagor jim, kjer ga imajo! Tam naj le skrbé, da bo drevje na njem snažno, ne pa vse polno mašu in lišajev. Vi otroci pa vsaj za to skrbite, da vse mladike, ki poganjajo iz korenin — divjake — hitro porežete. Kdor zna jesti jabolka, hruške in drugo sadje — posebno še dečki — naj se tudi že od mladih nog vadi, kako se streže sadnemu drevju.

Tudi v vrtu za zelenjavo najdejo pridni otroci svoje delo. Zlasti deklicam je zelo primerno in potrebno. Koliko je marsikje nepotrebne in škodljivega plevela! Ven z njim! Vsaka gredica naj priča, da jo opleva in čisti pridna plevica. Kako lepo bi bilo križem dežele, ako bi bili vsi vrtovi čisti in snažni!

Kadar je suša, naj otroci radi zalivajo drevju in zelenjadi.

Kras vsake slovenske hiše je pa cvetični vrt. Na vsakem vrtu naj bo odločenega nekaj prostora za cvetice. Kako lepo je, če so tudi gredice za zelenjavo okroginokrog obdane s cvetlicami. Videti so kakor mična podoba v lepem okvirju. Ko bi vsi ljudje čutili, kako je to prijetno za oči, gotovo bi to povsod tako napravili.

Ni pa lepo, če ponekod vsako cvetje na vrtu sproti potrgajo, da je videti vrt kakšno dvori-

šće v kaznilnici. Naj cvetje dehti in raste tam, kjer je posejano in posajeno. Le, kadar je že cvetja v izobilju, si znabiti ob sobotah lahko napravimo ličen šopek za sobo. A tudi tedaj ne trgajmo, ampak vzemimo nožek ali škarje, pa cvetje lepo narežimo ali nastrizimo.

Nekaj lepega je tudi to, če vidimo naše domove okrašene s cveticami v posodah. Vsak otrok bi moral imeti nekaj takih cvetic pri domači hiši.

Ni pa najlepše, če vidimo ponekod vsa okna zamašena s cveticami. Zlasti tista soba naj bi imela prazna okna, v kateri stanujemo. Hodnik pri zgornji hiši naj pa le bo poln najlepšega cvetja. Ali pa prostor nad hišnimi vrati!

Vsak, tudi najpreprostejši človek zna narediti primerno široko polico, pa jo pritrdi ali pribije na steno. Polica mora imeti dovolj visoko in trdno ograjo — zato, da veter preveč ne gospodari s cvetičnimi posodami. Znano je namreč, da veter z njimi prav slabo gospodari.

Tudi nekaj zelene barve lahko kupiš, da ograjo pobarvaš. Ograja bo radi barve bolj trpežna, pa tudi cvetice bodo mnogo pridobile na svoji lepoti, če bo zelena barva ograja primerno zakrila.

Cvetice v posodah je pa bolje imeti v višavi kakor pri tleh. Zakaj na naši zemlji je doma še marsikak Jurče Nepridiprav, ki misli, da je vse cvetje samo zato na svetu, da ga on skrivaj potrga in pokrade.

Tisti, ki stanujete blizu cerkva, ne pozabite, da je cerkev naš skupni dom za molitev in za službo božjo. Radi darujte od svojih cvetk ob nedeljah za cerkev, da pomagajo na oltarju lepšati hišo Najvišjega. Ko pa mine služba božja, pa vzemite svoje cvetke do sobote spet na svoj dom, da dobe cvetice spet polno mero zdravega, svežega zraka.

Gotovo bi še radi vedeli, kako treba ravnati s cveticami, da dobro rastejo in kmalu cveto.

Žal, da za ta pouk nimamo na razpolago dovolj prostora. Pač pa vam damo dober svet: Kadar boste količkaj pri moči z denarjem, naročite si list »Sadjar in vrtnar«. Ali pa si kupite knjigo »Vrt«. Morda pa še najdete doma med starimi Mohorjevimi knjigami »Domačega vrtnarja«? Te prebirajte ob nedeljah in listajte po drugih dobrih časopisih, pa se boste dosti koristnega naučili. Čez nekaj let boste pa hvaležni »Angelčku«, da vas je s tem dobrim svetom odvadil malopridnega nedeljskega pohajkovanja in še manj potrebnega zapravljanja.

Vsem vam, otroci, pa bodo vrtni in cvetice prinesle obilo plemenite zabave in pa zavest, da je vaš dom med najlepšimi v vasi in mogoče še daleč naokrog.

J. E. Bogomil:

Pozdravljen, maj!

Pozdravljen ti zaželjeni, ti najlepši med meseci, ti najboljši prijatelj kraljice Pomladi!

V tvojih rokah so ključi, da zapiraš z njimi vrata zimskemu mrazu. Tvoj sosed, april, je potuhnjen, je zvit. Zato pa pravimo: april vije, če ne z glavo pa z repom. Pokaže se nam lepega, pa kar čez noč se razjezi in nas pogleda s čemernim in pustim obrazom. Ti pa, o maj, nisi tak. Ti nam pa prinašaš tako zaželjeno, tako dobrodejno toploto v naravi.

Ti pa odpiraš s svojimi ključi tudi naše hiše, vrata in okna. Zjutraj navsezgodaj nas že pozdravi prelepo ubrani ptičji zbor in vabi nas, zaspančke,

ven iz sob, ven na prosto, v prelepo pomladansko jutro. Kdo bi se branil, kdo bi se temu vabilu upiral? Ta dobrodejni majev zrak, ti prijetno topli solnčni

žarki, ta omamljivi vonj puhteče grude, ta v Stvarnikovi šoli izučeni zbor krilatih pevcev: vse, vse nas vabi ven v prosto naravo.

V tvojih rokah, o maj, so pa tudi ključi do božjih shramb, da jemlješ iz njih in krasiš površje matere zemlje. Njena obleka je vsak dan lepša, vsak dan bolj pisana, živo zelena s cvetjem posuta. In ta obleka, vse dopoldne posuta z biseri jutranje rose, ali ni tako preprosta, pa vendar tako lepa, da se pred njo skrijejo vse najdragocenejše obleke svetá? Kaj je žamet, kaj je svila, kaj vse drugo nakitje v primeri z majevo obleko matere zemlje?

In tam v daljavi, pri fari... Vas, vsa odeta v cvetje in zelenje. Nad vasjo, visoko v zvoniku pa v ranem jutru pojo majniški zvonovi pozdrave proslavljeni Kraljici majnika. In zdi se, kakor da se družijo nebo in zemlja in brezčutno stvarstvo v en izraz: »Moja duša poveljučuje Gospoda!«

Ali ne misliš tako tudi ti, tiha devojka med majniškim cvetjem?

Anton Žužek:

Zvečer.

Zlato polje, gozd zeleni,
vse je skrito v temni noči,
vse je tiho v naši koči.
Mamica sloni ob meni,
roke mi v molitev sklepa,
najina molitev lepa
v noč zvení:

Angel Gospodov,
pod tvojo perot
to noč in vse moje dni!

Angel Gospodov,
povedi povsod
me čez življenja čeri!

Angel Gospodov,
pokaži mi pot,
odkoder nam Luč gori...

Nadučitelj Zdravko Mikuž:

Štefko in Matko.

Otroška igrice v treh dejanjih.

Deveti prizor.

Redoljub (vstopi in se začuden ozre po čakalnici).

Sluga: Gospod, tu sem pripeljal novega učenca, ako vam bo všeč. Videti je pameten fant.

Redoljub (ga pogleda).

Štefko (se prikloni in pozdravi): Dober dan, gospod!

Redoljub: Bog daj! Ti bi se torej rad učil trgovine pri meni?

Štefko: Prosim, gospod!

Redoljub: Poseben velikan ravno nisi. Pa mi pokaži svojo odpustnico, da se prepričam o tvojih uspehih v šoli.

Štefko (mu poda odpustnico s poklonom).

Redoljub (čita polglasno): Popolnoma pravilno, prav dobro ... (12 krat.) No, ti si bil pa res priden učenec. Kaj pa so tvoj oče?

Štefko: Mizarski mojster.

Redoljub: Zakaj pa ne maraš postati mizar kakor oče?

Štefko: Oče žele, naj postanem trgovec, ker imam veselje do računstva in se lahko učim tudi jezikov. Mizarstva bodo pa izučili mlajšega brata Ivana.

Redoljub: Dobro. Sprejemem te, ako mi obljubiš, da boš priden in pošten.

Štefko: Obljubim, gospod, in vam bom vedno hvalen.

Redoljub: Če boš priden, se boš učil le tri leta, četrto leto pa boš prejemal že nekaj plačila. Hrano in stanovanje boš imel pri meni zastonj.

Štefko: Hvala lepa gospod! Kdaj naj nastopim službo?

Redoljub: Kar v nedeljo naj te pripeljejo oče ali mati, ker želim spoznati tudi tvoje starše.

Štefko: Me bodo že pripeljali! Z Bogom, gospod! (Se prikloni.)

Redoljub: Prav, le pridite! (Štefko odide.)

Sluga: Tu čaka še en fant, ki ga pa vedenje nič kaj ne priporoča.

Redoljub: Kako, da ne?

Sluga: Vprašal sem ga, kako se piše, pa mi je za-brusil, da s tinto na papir.

Redoljub (se nasmehne): No, morda je le kak šalji-vec. To ni ravno slabo znamenje.

Sluga: Meni se zdi, da bo imel fant več slabih zna-menj. (Odide.)

Deseti prizor.

Matko (stopi naprej, a se nič ne prikloni, klobuk ob-drži na glavi): Gospod, če bi me vzeli v službo kot učenca?

Redoljub (zase): Ta je pa kakor štor v zelniku, ne pa učenec za prodajalno. (Matku): Pri nas je navada, da se vsak odkrije, kdor stopi v sobo. Kaj, ko bi storil tudi ti tako?

Matko: Se pa bom! (Potegne klobuk z glave in ga dene na gospodarjevo mizo.)

Redoljub: Le obdrži pokrivalo v roki! (Zase.) Ta mo-žakar pa ni le štor, ampak tudi teleban. (Glasno): Ali nisi hodil nič v šolo?

Matko: Malo že. Poglejte tale papir! (Stopi k mizi in se nasloni nanjo.)

Redoljub (čita polglasno): Primerno, zadostno, ko-maj zadostno ... (Glasno): To je pa res papir, prav pra-viš. Prvič je ves pomečkan, drugič pa sami zadostni in komaj zadostni. Dragi moj, z najino službo ne bo nič, kajti jaz te ne utegnem učiti brati, pisati in računati. Pojdi še nekaj let v šolo, potem se oglasi.

Matko: Šole sem že sit! Če me pri vas ne vzamete, bom pa vprašal drugje.

Redoljub: Svobodno, ampak ne obetam ti veliko uspeha.

Matko (gre iz sobe, ne priklonivši se).

Zastor.

Leopold Turšič:

Boj s čmrljem.

Joj, joj, Bože moj,
huda zver me je uzrla,
pihnila in me podrla:
Nad menoj odpira žrelo,
v močnik mi kosti bo zmlelo.

Joj, joj, bratec moj,
nimam sulice, ne meča,
da zverino bi med pleča . . .
Bratec nič se ne krohoči,
palčku na pomoč priskoči!

Joj, joj, urno v boj!
Obadva na meh odrla
bova krvoloka — čmrlja.
Tvoje bodo repetničke,
moj pa meh za rokavičke . . .

Vanin:

Janezkova pogača.

S kosom pogače
Janezek moško
se je gostil,
a poželjivo
kužek sosedov
je sline cedil.

Kužek pa jezen
vanj je zalajal,
vanj je poskočil -
Janezku padla
slastna pogača
v prah je na tla.

Janezek brzo
v slastno pogačo
delal je ham
in posmehljivo
gledal je v kužka,
češ: nič ne dam!

Janezek k mami
se je pricmeril:
o joy . . .
Kužek s pogačo
pa je vesel bil:
hav, hov!

Leopold Turšič:

Pogovor z lastovkami.

Lastavičke, ljube moje ptičke! Zdaj je maj... Iz daljne zamorske dežele ste spet nazaj priletele v naš mili slovenski kraj. — V mojo domovino — o, kako jo ljubim! Ne vem, kaj bi zanjo dal! Življenje, četudi življenje, samo da bi božji blagoslov nad njo kraljeval...

Kaj ni pri nas res lepo? Poglejte te cvetne gričke! Na njih so obsedele cerkvice bele kot pohlevne golobičke... Pod grički vasice kažejo svoje rádostno lice, med hišami vrtički cvetoči, dehteči sanjajo o zadovoljnosti in sreči — — o! Povejte, moje ptičke,

je še kje tako? Saj ste že videle mnogo sveta, je-li kje lepši prostorček kot ta?

Ptičke lastovičke, ve imate dve domovini: pri nas poleti, za morjem pozimi. Katera je lepša? Kajne, po vsaki enako koprnite, kadar iz ene v drugo letite? — O, tudi jaz imam dve, eno — slovensko, drugo — nebeško! V drugi seveda še nisem bil, a vendar tako po nji koprnim! Pisano je, da oko še lepše ni videlo, da lepše človeško srce še ni občutilo... Zato pa jo daje dobri Bog samo tistim v plačilo, ki ga ljubijo iz dna srcá in se v njegovi milosti ločijo s tega sveta. — Lastavičke, o, ko bi bil tudi jaz srečen tako!

Kaj bi vas več nadlegoval, ljube moje ptičke! Razpnite perutničke in tjale v vasico poletite! Tam je moj rodni krov. Prosim vas, nikar se ga ne ognite! Tudi letos pod njim svoja gnezdeca pripnite, lepo žvrgolite, mladičke zvalite, da bo v rodni hiši vedno božji blagoslov!...

Leopold Turšič:

Pred Marijinim znamenjem.

Odkar nama mamica v grobu spi,
si najina mati, Marija, Ti!
In vsak dan Te prideva sem obiskat —
jaz, Anica Tvoja, in Tonček, moj brat.

Tvoj majnik je tu, in svežih cvetic
prinesla sva zopet Ti s svojih gredic:
glej, roženkravt, nageljček, rožmarin —
na rajnko je mamico topel spomin.

Iz groba še mamica zdaj govori,
naj bova Ti zvesta otroka vse dni;
a Ti, o Marija, ne pušči sirot,
da kdaj bi zabredli na napačno pot! . . .

Črniški:

Dragi Marijini otroci!

Ob naši lepi Soči je pustošila vojna močno. Razdejala je cele vasi. Begunci so si ob povratku z žalostjo ogledovali podrtije svojih rojstnih hiš. V vasi R. so za silo popravili župnišče. Cerkev je bila porušena. V neki sobi so postavili oltar. Na oreh pred župniščem so obesili zvon, ki so ga bili med vojno zakopali v zemljo, da bi jim ga ne odnesli vojaki. Začela se je redna služba božja. Po stari navadi so se pričele v majniku zvečer — prvič po vojni — spet šmarnice. Ljudje so radi prihajali. — Tudi šolo so ljudje popravili, in začel se je pouk. Med prvoletniki smo imeli malo Ivanko. Bila je mirna, molitvice je znala, molila jih je prav lepo in pobožno. Pa se ji je pripetila mala nesreča. Ko sem prišel nekega majniškega popoldne h krščanskemu nauku v šolo, so mi povedali otroci, da bo Ivanka po šoli zaprta. Tako da ji je zagrozila g. učiteljica. Ivanka se je držala nekam resno. Ko smo se po uri napravljali k molitvi, pa je začela prav bridko jokati. Vprašam jo, čemu joče. Ona pa vsa žalostna in objokana reče: »Gospod nunc — tako pravijo na Goriškem duhovniku — ne vabite prej k šmarnicam, da pridem še jaz iz šole.« Ko sem ji to obljubil, je bila potolažena. Solze so se ji počasi posušile. Da bo zaprta, potem doma morebiti radi tega tepena, ji ni bilo tako hudo kakor to, da bo mogoče zamudila šmarnice.

Otroci Marijini! Ta mesece se ne bomo dali osramotiti ne od male Ivanke in ne od drugih ljudi. K

šmarnicam pojdemo vsak dan. Pa lepo hočemo moliti, peti in poslušati.

Vsi pridni čitatelji »Angelčka« bomo pa še posebej častili Marijo. Vsak dan maja hočemo tole darovati naši nebeški Gospé: 1. en poljub, 2. eno češčenomarijo, 3. eno rožico, 4. eno žrtvico in 5. eno željico.

Doma bomo napravili majniški oltarček. Vsak dan bomo poljubili pobožno Marijino sliko. Vsak dan bomo prinesli kaj svežega cvetja na oltar. Vsak dan bomo zmolili pred oltarčkom eno češčenomarijo, pa prav pobožno. Najtežja naša naloga pa bo, da bomo vsak dan poskrbeli za kako lasno žrtvovanje: da se odrečemo kakemu dovoljenemu veselju ali da prenesemo kako zoprnost. Mariji na ljubo hočemo tudi to storiti. Želja, ki jo bomo vsak dan vsaj enkrat obudili, bo pa naš marijanski pozdrav: Z ljubim Sinom nas blagoslovi, devica Marija! Le ponavljajmo ta mesec prelepi ta pozdrav večkrat! Marija bo našo prošnjo rada uslišala. Blagoslovila bo naše delo, naše trpljenje in naše veselje. Torej, otroci, zdaj velja začeti in stanovitno izvrševati skozi ves mesec.

17. maja pa začnimo šestnedeljsko pobožnost v čast svetemu Alojziju. Šest nedelj zaporedoma pojdemo k svetemu obhajilu. Ta pobožnost naj nam pomaga, da se privadimo pogostemu vsakdanjemu svetemu obhajilu.

Bilo je na Angleškem v aprilu 1923. V Liverpoolu je bilo veliko zborovanje. Nadškof je vprašal zborovalce: »Torej ste vi vsi vitezi in plemiči najsvetejšega zakramenta?« — »Da, smo!« so odvrnili zborovalci. Kaj mislite, kdo pa so bili ti »plemeniti« zborovalci? O t r o c i so bili, sami otroci. In nadškof jih je vprašal: «Koliko vas gre vsak mesec k svetemu obhajilu?» Otroci niso vedeli, kaj bi naredili. Veliko jih je dvignilo roke. Ko je pa vprašal: »Koliko vas gre pa vsak teden, večkrat v tednu ali celo vsak dan k svetemu obhajilu?«, tedaj so pa vsi dvignili svoje roke.

Otroci božji! Ali bi ne hoteli tudi vi posnemati teh otrok? Jezus želi, da pridemo pogosto k njemu. Sveti oče v Rimu vas vabijo. Naša pravila nas tudi spodbujajo k pogostemu svetemu obhajilu. Saj pravijo: Na eno spoved smeš iti večkrat k sv. obhajilu. Pa

tudi sami želimo, da pride Jezus v naše srce in nam pomaga in nas varuje v skušnjavah. Posvetujte se torej s svojim spovednikom in pristopajte večkrat k mizi Gospodovi.

Pazite pa, da pridete z dobrim namenom k Jezusu. Ne samo radi navade, ker ste bili včeraj, zato tudi danes. Tudi ne, da bi vas ljudje imeli za pobožne in vas hvalili. Vi boste pristopali pogosto k svetemu obhajilu zato, da napravite s tem Jezusu veselje, da si pridobite novih milosti, da se lažje obvarujete smrtnega greha, da z Jezusovo pomočjo izrujete iz svojih src kak grd pogrešek, da si izprositate tako zase ali pa za druge kako dobroto.

Seveda boste pri tem morali premagati marsikatero težkočo. Vsak dan točno zjutraj vstati, ni lahko. Slišati radi tega kako zbadljivko, ni prijetno. Paziti vedno na svoje srce, da bo lepo prebivališče Jezusovo, stane tudi nekaj truda. Pa Jezus je vsega tega vreden! Toda radi se boste tudi tu potrudili, in blagoslov z nebes vam je zagotovljen.

Otroci Marijini, prav lepo pozdravljeni! Z ljubim Sinom vas blagoslovi — devica Marija!

Uganke.

Iz ječe v ječo skače in vso deželo obide. Kaj je to?
(Denar.)

Kdaj se kokoši najbolj boje lisice?
(Kadar pride med nje.)

Nima rok, pa vendar kralja s konja prežene. Kaj je to?
(Postelja.)

Pol od lesa, pol od živali. Kaj je to?
(Križca.)

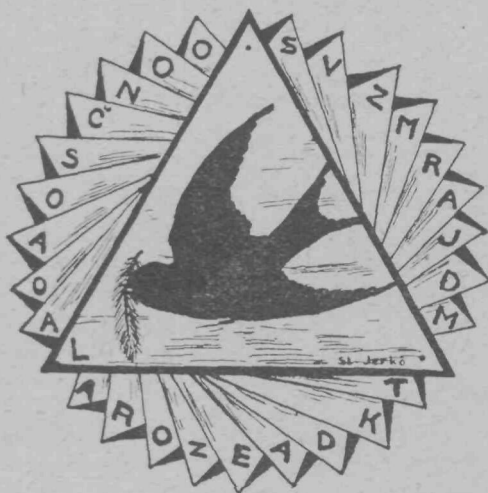
Na ognjišču sedi, pa kuhar ni; prede, pa predica ni, ponoči sveti, pa svetilka ni. Kdo je to?
(Macka.)

Na tleh železno, po sredi meseno, na vrhu usnjeno. Kaj je to?
(Osedlan konj.)

Belo je, pa sir ni; rep ima, pa miš ni; sol ljubi, pa koza ni; grize, pa pes ni. Kaj je?
(Redkev.)

1. Skrivalica.

(Lastovka.)

Rešitev ti bo dala pregovor.

2. Uganka.

(Pavlinov.)

Nekdo pride v deveto deželo, kupi obleko in dobi sledeči račun:

Račun za gospoda X.		
Kaj?	Dinarjev	Opomba
Jopič	1	Katere narodnosti je ta kupec?
Klobuk	5	
Nogavice	3	
Ovratnik	1	
Srajca	1	
Čevlji	4	
Spodnje hlače	3	
Ovratnica	2	
Hlače	3	
Naramnice	1	
Skupaj 24 dinarjev.		

RASTO GLINIČ

3. Posetnica.

(Ig. Cuderman.)

Ta mož ni samo kmet,
je tudi obrtnik.

4. Črkovna podobnica.

'VIII'
III" *m He* **DR** eb 'O| **D** elj =

(Rešitev in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista —
v prihodnji številki.)

1. Rešitev besedne uganke v 7.—8. štef.

E v r o p a
v r e č a r
R e g i n a
o č i t a r
P a n a m a
A r a r a t

2. Rešitev skrivalice v 7.—8. štef.

Počasi se daleč pride.

3. Rešitev podobnice v 7.—8. štef.

Star les je težko kriviti.

4. Rešitev posetnice v 7.—8. štef.

Oče obeh dečkov je cerkovnik.